HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' מקדושה לקדושה. דקדשי בדק הבית שהקדישם למזבח לא עשה כלום ובקדשי מזבח אין משנין מקדושת עולה לשלמים ומשלמים לעולה: **ומקדישין אותן.** לקדשי מזבח קאי: **הקדש עילוי.** כגון אם אמר על עולה הרי זו לבדק הבית מעלין אותה בדמים לפי מה שיש לו כח בה וונותן לגזבר דתנן בערכין בפ' המקדיש (דף כח:) מחריב אדם את קדשיו אם נדר נותן דמיהם ואם נדבה נותן את טובתם כלומר אם בהמה זו היתה נדר כגון דאמר הרי עלי עולה והפרים זו לנדרו כיון דאם מתה או נגנבה חייב בתחריתה נמצא שכולה שלו ונותן כל דמיה לחרם הכהן [ח] והוא הדין נמי לבדק הבית אם התפיס קדשי מזבח לבדק הבית ואם נדבה [ט] דאם מתה אינו חייב בתחריתה נמצא שאין לו חלק בה אלא טובת הנאה דרשאי ליטול דבר מועט מישראל מצידו כדי שיתן עולתו ואם נתן בתו כהן להקריבה כדי שיטול את העור וכפי אותה טובת הנאה יתן לבדק הבית: **ומחרימין אותם.** אם החריב קדשי מזבח נותן לכהן העילוי כמו שפירשתי: **אם מתו.** קדשי מזבח אפי' לאחר שהוממו אבל עדיין לא נפדו יקברו ואינו יכול לפדותם ולהאכילן לכלבים ואפילו למאן דאמר פודין את הקדשים להאכילן לכלבים הני מילי בשנעשו טרפה דאיכא העמדה והערכה אבל מתו לא דבעינן העמדה והערכה. אי נמי האי מתו [י] כגון שעבר ושחטה קודם פדיונן וקאמר דשוב אינו יכול לפדותן ולאוכלן דבעינן העמדה והערכה ויקברו: **יפדו.** דלא היו בכלל העמדה והערכה [יא] כדמוכח טעמא בגמרא [ע"כ]: **גמ' חרמי להנים.** היינו סתם חרמין. ולהכי נקט לשון חרמי כהנים דזימנין דחרמים לבדק הבית כגון אי פריש ואמר הרי זה חרם לבדק הבית: **לא עשה כלום.** ואפי' הקדש עילוי לא יהיב לכהנים: **כל חרם דקדש קדשים הוי.** שהיה מתחילה קדש לה' הוא ואין כח כהן חל עליו: **לא עשה כלום.** דגופייהו לא מיפקע מבדק הבית וטובת הנאה לא שייכא בהו: **וכן חרמי להנים.** אין לו שום חלק בהם ואפי' טובת הנאה משום דאינו רשאי ליתן אלא לכהן שבאותו משמר ואליבא דמאן דמקיק מטלטלין [יב] לחרמי [יג] קרקעות בערכין בפרק המקדיש (דף כח.): **הא קדשי מזבח.** דשייך בהו טובת הנאה מה שעשה עשוי ויהיב הטובת הנאה לכהן: [יד] **הא דשייריה.** לקדשי מזבח דלא תנייה בהדי הני: **אהדא שייריה.** כלומר על דבר זה שייריה ואם הקדישן לב"ה מה שעשה עשוי ויהיב הקדש עילוי [טו] אבל לחרמי כהנים לא דבהדיא מיעטיה קרא: **ויתנייה בהדי הנך.** וגימא קדשי מזבח שהתפיסן לחרמי כהנים לא עשה כלום: **תרגי.** דאינו יכול להתפיסן אפי' לאחר משתי קדושות [טז]: **מאי נלו הקדש עילוי.** מקדישין אותו לבדק הבית ומחרימים דקתני היינו לחרמי כהנים ויהיב להנים העילוי [יז]: **ל"ש כי מפיק.** קדשי מזבח לבדק הבית בגשון הקדש ל"ש בגשון חרם יהיב העילוי לגזברין: [יח] **אמר עולא.** קרא לא כרב הונא משמע מדהוה ליה למכתב [יט] חרם קדשי קדשים הוא וכתיב [יט] וכל חרם הכי משמע על הכל חייל חרם ואפילו אמידי דקדש קדשים הוא:

מתני' [ח] אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית אין משנין אותן מקדושה לקדושה [ב] ומקדישין אותן הקדש עילוי ומחרימין אותן [ג] ואם מתו יקברו [ד] רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפדו: **גמ'** אמר רב הונא קדשי מזבח שהתפיסן לחרמי כהנים לא עשה כלום מאי טעמא אמר קרא [1] כל חרם קדש קדשים הוא לה' כל חרם [א] דקדש קדשים הוי [א] **ההוא לה'** [ב] ליהוי מיתיבי [ג] קדשי בדק הבית שהתפיסן בין לקדשי מזבח בין לחרמי כהנים לא עשה כלום חרמי כהנים שהתפיסן בין לקדשי מזבח בין לקדשי בדק הבית לא עשה כלום הא קדשי מזבח שהתפיס לחרמי כהנים מה שעשה עשוי תיובתא דרב הונא אמר לך רב הונא [ד] כי שיירה אהדא שיירה [ה] דקדשי מזבח שהתפיסן לבדק הבית מה שעשה עשוי אבל לחרמי כהנים לא עשה כלום וליתנייה גבי הנך תנא דאית ביה תרתי קתני דלית ביה תרתי לא קתני תנן [ו] מקדיש אותן הקדש עילוי [ז] מאי לאו הקדש עילוי לבד"ה ומחרימין לחרמי כהן לא אידי ואידי קדשי בד"ה ולא שנא מפיק להו בלשון הקדש לבדק הבית ולא שנא מפיק להו בלשון חרמי לבדק הבית והא לא תני הכי דתניא בברייתא [ח] הקדש עילוי קדשי בדק הבית מחרימין אותם חרמי כהנים ועוד הא [ט] תניא קדשי מזבח שהקדישו לחרמי כהנים מה שעשה עשוי תיובתא דרב הונא והא רב הונא קרא קאמר אמר עולא אמר קרא חרם כל חרם ומי אמר עולא הכי והא אמר עולא [י] המתפים עולה לבד"ה אין בה אלא עיכוב גזברין

לב"ה אין בה אלא עיכוב גזברין. פירש רש"י שאינה קריבה עד שיבואו גזברין לעמוד על גבה כדאמר התם [יא] היאך קרבנו של אדם קרב ואינו עומד ע"ג אבל [יב] שום דמים לא [יג] שהיה לב"ה וכ"ש לחרמי כהנים דהא אפילו רב הונא דפליג אחרמי כהנים מודה בב"ה ומשני מדרבנן כלומר הך ברייתא דלעיל דשייריה לקדשי מזבח לומר דחייבי עליה [יד] בקדשי עילוי מדרבנן הוא דחייל דמדאורייתא ליכא אלא עיכוב גזברין ועולא נמי כי תירלה מדרבנן תירלה וקרא אסמכתא בעלמא הוא ועיקר קרא לרבות חרמים למעילה כדכתיב בהו לה' עד כאן לשונו וקשיא טובת הנאה כן תיקשי מתני' דלעיל דאמר מקדישין אותן הקדש עילוי ועוד קשה שהתם אסיקנא דהוו דרבנן ובערכין (גם זה שם) דרש כל חרם לה' מלמד שחל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים שמעא דהוי עילוי לגבי דרשא דלעולא ודאי חייב ליתן הוא הדמים לבדק הבית כדתנן במתני' ומקדישין אותן הקדש עילוי וכן בערכין ועולא ה"ק אין בה אלא עיכוב גזברין כלומר אין להקדש גזוז אבל בעולה שאין לכהן אלא העור לא חשיבה הך טובת הנאה ובערכין מפורש טובת הנאה אחרת גבי עולה: **תוס' ד"ה מקדישין אותן וכו' בן בתו כהן לשון רש"י.** מה שהזכיר גבי עולה טובת הנאה דבן בתו לא דק דודאי התם מפרש הספר גבי בכור שהבשר שלו כשנותנו לו הלכך הוי טובת הנאה חשובה אבל בעולה שאין לכהן אלא העור לא חשיבה הך טובת הנאה

בברייתא הכי. כדמתרצת דקתני בהדיא ומחרימין אותן חרמי כהנים כלומר לכהנים והתניא כו': **והא רב הונא קרא קאמר.** דאמר כל חרם קדש קדשים הוא לה' יהא כלומר ולא לכהנים: **אמר עולא.** קרא להכי אתא חרם כל חרם דיכול למימר חרם מאי כל חרם מלמד שחל חרם על כל קדש וקדש בין על קדשי קדשים דלה' הם בין על קדשים קלים לעילוי כדאמרן: **מי אמר עולא הכי.** דחל עלייהו חרם על קדשי המזבח: **והאמר עולא המתפים עולה לבד"ה אין בה אלא עיכוב גזברין.** דמתמה דאם אמר עולא דבר כבר שהבשר שלו אינו ראשי זה כהן להעלותו אלא בזמן משמרתו וכמה שאותו כהן רוצה ליתן לו כן הוא יתן לבדק הבית והיינו עילוי: **ומחרימין אותן.** קדשי מזבח יכול לומר יהו חרם ואם אמר כך אם נדר הם נותן את דמיהן לכהנים ואם נדבה נותן את טובתו כדאמרן: **קדשי מזבח.** שהתפיסן לחרמי כהנים. שאמר יהו חרם: **לא אמר כלום.** ואינו נותן לכהנים לא דמיהן ולא טובתן: **דאמר קרא כל חרם קדש קדשים הוא לה'.** דמשמע דכל חרם דמן קדשי מזבח אתי אם החרימו לה' ואם ולא לכהנים משום דאין יכול להתפיסן דאינן שלו הילכך לא עשה כלום; וקא דייק מדקיא דברייתא **הא קדשי מזבח שהתפיסן לחרמי כהנים.** תפסין לעילוי (לא) תפסי כדאמינא ונותנן לכהנים תיובתא דרב הונא: **אמר לך רב הונא כי שייריא לדוקיא.** דלא תנא בברייתא **אהדא דוקיא שייריה.** הא קדשי מזבח שהתפיס לעילוי לקדשי בדק הבית נתפסין אבל לא דייק כדאמרת לחרמי כהנים דלחרמי כהנים

מקדישין אותן הקדש עילוי. לשון שומא כמו [ד] מעלין בדמים כלומר שמין כמה כח יש לו בה כדמפרש בערכין (דף כח:) המתפיס עולה לבדק הבית אם נדר נותן את דמיה שהרי אם היה נאבד היה חייב לשלם ואם נדבה נותן לפי טובת הנאה שבה פי' ומלי שקיל דבר מועט מישראל תבנו כדי להקריב במשמר בן בתו כהן לשון רש"י [ה] ול"נ דלא מצינו זה הלשון דליתב לבן בתו כהן [יא] ז"ל גבי [יב] בכור (בכורות דף מ.). לכן נראה לפרש כדתנן בהדיא בערכין (גם זה שם) ואם נדבה אומדין כמה אדם רוצה ליתן בשור זה [יג] לעולה ואע"פ שאינו רשאי פי' אע"פ שאינו חייב כמו (חולין דף נד:) אין בעלי אומנין רשאין לעמוד פי' חייבין ובערכין (גם זה שם) מפיק הקדש עילוי מדכתיב כל חרם קדש קדשים מלמד שהחרם חל מקדשי קדשים ועל קדשים קלים והקדש עילוי מקדשי מזבח קאי דאי מקדשי בדק הבית אמר בגמרא דקדשי בדק הבית שהקדיש לקדשי מזבח [יד] לחרמי כהנים לא עשה ולא כלום ופירש"י בגמרא דלא שייך טובת הנאה בקדשי בדק הבית ולא נהירא למורי הא' טעמא [ט] דאמרו מי לא שייך דיה לומר כמה אדם רוצה ליתן לבדק הבית אע"פ שאינו רשאי בקדשי מזבח ונראה למורי דטעמא משום דבקדשי מזבח יש שם הבעלים לפדותן [ו] כשהוממו אבל בקדשי בדק הבית שהקדישן אין בעלים עליהן יותר משאר אדם [יא] לפיכך אין בידו [יב] להפקיע: **כל** חרם קדש קדשים לה'. לפוס ריהטא דרב הונא סבר לה כרבנן דפליגי עליה דר' יהודה בן בתירא במסכת ערכין פרק המקדיש (דף כח:) דאמר ר' יהודה בן בתירא סתם חרמים לבדק הבית שנאמר כל חרם קדש קדשים לה' וחכמים אומרים סתם חרמים לכהנים מה ת"ל כל חרם קדש קדשים מלמד שחל [יג] שלריך הוא [יד] ליתנו לכהן (בע"כ) שבאותו משמר [טז] ואפילו למאן דלא מקיק מטלטלין לקרקעות ה"מ מקדיש עכ"ל ואומר מורי דהך מילתא דמקיק מטלטלין לקרקעות בערכין בפרק המקדיש (דף כח.) אמר רב חסדא המחרים מטלטלין נותן לכל כהן שירצה שנאמר כל חרם בישראל לך יהיה החרים שדותיו ונותן לכהן שבאותו משמר ופריך וליקום מטלטלין לקרקעות ומשני ולאו תנאי היא דאיכא דמקיק ואיכא דלא מקיק ומה שפירש אפילו למאן דלא מקיק ה"מ במקדיש לא הכין רבי לשונו אלא נראה [יז] לפרש למורי [יח] (שי') בדהיה כהן והכא אמיה [יט] כמאן דלא מקיק: **והאמר** עולא המתפים עולה

ואינו עומד ע"ג אבל [יח] שום דמים לא [יג] שהיה לב"ה וכ"ש לחרמי כהנים דהא אפילו רב הונא דפליג אחרמי כהנים מודה בב"ה ומשני מדרבנן כלומר הך ברייתא דלעיל דשייריה לקדשי מזבח לומר דחייבי עליה [יד] בקדשי עילוי מדרבנן הוא דחייל דמדאורייתא ליכא אלא עיכוב גזברין ועולא נמי כי תירלה מדרבנן תירלה וקרא אסמכתא בעלמא הוא ועיקר קרא לרבות חרמים למעילה כדכתיב בהו לה' עד כאן לשונו וקשיא טובת הנאה כן תיקשי מתני' דלעיל דאמר מקדישין אותן הקדש עילוי ועוד קשה שהתם אסיקנא דהוו דרבנן ובערכין (גם זה שם) דרש כל חרם לה' מלמד שחל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים לפרש דלעולא ודאי חייב ליתן הוא הדמים לבדק הבית כדתנן במתני' ומקדישין אותן הקדש עילוי וכן בערכין ועולא ה"ק אין בה אלא עיכוב גזברין כלומר אין להקדש גזוז אבל בעולה שאין לכהן אלא העור לא חשיבה הך טובת הנאה אחרת גבי עולה: **תוס' ד"ה קדשי ב"ה שהתפיסן וכו' מה טובת הנאה** יש בהן. ולא נהירא דודאי התם מפרש הספר גבי בכור שהבשר שלו כשנותנו לו הלכך הוי טובת הנאה חשובה אבל בעולה שאין לכהן אלא העור לא חשיבה הך טובת הנאה אחרת גבי עולה: **תוס' ד"ה קדשי ב"ה שהתפיסן וכו' מה טובת הנאה יש בהן.** ולא נהירא דודאי התם מפרש הספר גבי בכור שהבשר שלו כשנותנו לו הלכך הוי טובת הנאה חשובה אבל בעולה שאין לכהן אלא העור לא חשיבה הך טובת הנאה אחרת גבי עולה: **תוס' ד"ה מקדישין אותן וכו' בן בתו כהן לשון רש"י.** מה שהזכיר גבי עולה טובת הנאה דבן בתו לא דק דודאי התם מפרש הספר גבי בכור שהבשר שלו כשנותנו לו הלכך הוי טובת הנאה חשובה אבל בעולה שאין לכהן אלא העור לא חשיבה הך טובת הנאה אחרת גבי עולה: **תוס' ד"ה קדשי ב"ה שהתפיסן וכו' מה טובת הנאה יש בהן.** ולא נהירא דודאי התם מפרש הספר גבי בכור שהבשר שלו כשנותנו לו הלכך הוי טובת הנאה חשובה אבל בעולה שאין לכהן אלא העור לא חשיבה הך טובת הנאה אחרת גבי עולה: **תוס' ד"ה מקדישין אותן וכו' בן בתו כהן לשון רש"י.** מה שהזכיר גבי עולה טובת הנאה דבן בתו לא דק דודאי התם מפרש הספר גבי בכור שהבשר שלו כשנותנו לו הלכך הוי טובת הנאה חשובה אבל בעולה שאין לכהן אלא העור לא חשיבה הך טובת הנאה אחרת גבי עולה: **תוס' ד"ה קדשי ב"ה שהתפיסן וכו' מה טובת הנאה** יש בהן.